

„În lumea cărților”

Livada Arad este o comună cu 3000 de locuitori la 9 km de Arad, cu două grădinițe, o școală primară și una generală care funcționează cu câte un rând de clase V–VIII. De pe site află că gimnaziul are o bibliotecă cu 2285 de volume, un cabinet de informatică, o revistă, „Clopoței”, un club *Young and Happy* și, de cel puțin de doi ani, un cerc de lectură.

În lumea cărților este revista cercului de lectură al Școlii generale, Livada. Are 32 de pagini, este tehnoredactată prin mijloace proprii, iar de pe prima copertă ne zâmbesc un grup de copii în costume naționale, probabil surprinși în fața școlii. Tot pe prima copertă, sus, în dreapta, o văd pe Ruxandra Cesereanu, încadrată de o elevă și de o profesoară. Fundalul mă ajută să identific locul unde s-a făcut fotografia – în librăria Cărturești din Cluj. Așa ajung să fixez în timp și momentul – anul trecut în iunie, la Concursul de proiecte al Cercurilor de lectură.

Răsfoind-o, află că revista își propune să fie un jurnal al cercului scris împreună de elevi și de profesoara lor. Pentru prima parte a anului, copiii din clubul de lectură *În lumea cărților* și-au propus să citească din scriitorii secolului al XIX-lea: M.

Eminescu, G. Coșbuc, I.L. Caragiale și Duiliu Zamfirescu. Și nu citesc numai în cerc, ci „am umblat în frumoasa zi de sâmbătă, 13 noiembrie 2010, îmbrăcați în costume populare, prin comuna Livada de dimineața până seara, recitând pentru localnici *La oglindă, Mama, Dușmancele*.” Prilejul este folosit și pentru a împărți peste 150 de pliante de promovare a lecturii. „Călătoria” în lumea poeziilor lui Eminescu la librăria Cărturești din Arad a fost punctul forte al unui proiect de două săptămâni al cărui scop a fost aniversarea poetului. La el au participat și elevi din afara clubului. În 28 februarie 2011, de data aceasta la Biblioteca A.D. Xenopol din Arad, împreună cu elevii dintr-un alt sat, Dorobanți, copiii din Livada au citit poezii din Octavian Goga pentru că „sperăm ca imaginea omului și poetului Octavian Goga să renască și să nu fie lăsată în obscuritate de tânără generație care are datoria de a prețui și de a nu-i uita pe cei care au slăvit pământul, neamul și istoria”. Copiii au vizionat și două expoziții de carte – M. Eminescu și I. Slavici și, după ce li „s-au explicat procedurile”, mulți s-au înscris la bibliotecă.

Dar în club nu s-a citit numai din clasiți. Din fragmentele din jurnalele de lectură, aflăm că Mădălina din clasa a V-a a citit în două zile, *Un stup de albine*, mai multe eleve dintr-a VII-a scriu pe rând despre *Robinson Crusoe*, iar colajul lor se încheie cu un lung interviu, făcut după toate regulile, luat „domnului” Robinson Crusoe. La sfârșit avem și surpriza să aflăm că interviul a fost luat în vis. S-a citit și *Insula cu elice*, și *Robur Cuceritorul*, și *Micul prinț*, și *Aventurile lui Tom Sawyer*, iar două eleve din clasa a VII-a sunt foarte impresionate de curajul lui Santiago, pescarul din *Bătrânul și marea* a lui Hemingway. Convingerea lor e că „bătrânul nu s-a lăsat învins și va mai pescui mulți ani de acum înainte împreună cu puștiul Manolo. E adevărat că puștii din Livada nu au ajuns încă la cărțile scumpe și la modă care fac deliciul celor de la oraș; n-au citit încă nici *Cercul ororilor*, nici *Misterioasa societate*

Benedict și nici măcar *Harry Potter*, sau cel puțin nu vorbesc despre ele. Sunt încă la stadiul „clasicilor”, dar citesc literatură bună pentru copii, verificată de multe generații dinaintea lor. La fel de adevărat este că intervențiile lor din jurnale pot părea naive, „pășuniste”, cu mult blamatele „expresii frumoase”, comparate cu cele mult mai emancipate ale copiilor de la oraș (profesoara a avut buna intuiție să nu intervină în texte). Însă cel puțin pe mine m-au înduioșat și „grandioasa zi de primăvară” și „floricelele multicolore care au răsărit în grădinița mea”, și „mugurașii copacilor care au început a plesni” și „harnicele albinuțe” și „iarba fragedă”. Mai ales că în acest cadru idilic, fetei, care scrie despre „prima mea călătorie”, îi vine ideea să cerceteze modul în care sunt făcute rachetele ca apoi cu una dintre ele să pornească într-o lungă expediție (dacă tot a citit *Micul Prinț*) ca să viziteze Planetele Cărților.

Ce ar mai fi spus despre revista copiilor din Livada? Că au sărbătorit Ziua lecturii printr-o „Paradă a genurilor literare”, că sunt publicate în ea o parte dintre lucrările trimise la concursul de scriere al revistei noastre (am recunoscut și jurnalul celor trei puști, Nicu, Marius și David, și povestea pisoiului erou și, chiar dacă lucrările nu au intrat între primele 20, ambele au fost selectate între cele 100), că elevii din clasele VII-VIII vor discuta la cerc despre *Çișmigiu&comp*, iar cei mai mici despre *Povestea lui Despereaux*, că temele următoarelor întâlniri vor fi: *Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!*, *Unde ești copilărie...?*, *Povestea copacului...*

Ar mai fi multe de spus și din punctul de vedere al probării urmărilor *Proiectului Cercuri de lectură* după șase ani. Deocamdată, doar atât: „În lumea cărților” este o revistă cu multe nume și texte ale copiilor, cu multe fotografii de la activități și cu numele profesoarei lor, Cristina Turcas, doar o dată pomenit de un elev atunci când își amintește cine i-a recomandat cartea pe care o citește.

Monica Onojescu

